

College 9, week 46

Onderwerp: Uitlevering en Overlevering (vervolg vorige college)

Uitlevering is ten opzichte van andere dan EU-staten. Overlevering is een vereenvoudigde vorm en is slechts tussen EU-staten.

Rechtshulpbeginselen

a. Soevereiniteitsbeginsel:

- Exclusiviteit voor strafvordering op eigen territoir
- Plicht aanhouden/uitleveren ten behoeve van een andere staat alleen op basis van een verdrag

Artikel 13 van de Overleveringswet (Ow): wanneer het delict zich in zijn geheel of ten dele op Nederlands territoir heeft afgespeeld, kan de overlevering worden geweigerd, maar daarvan kan worden afgeweken.

b. Wederzijdse erkenning (hangt ook samen met het vertrouwensbeginsel):

Beslissingen van een EU-lidstaat wordt erkend door de andere EU-lidstaten. Het gaat hierbij niet alleen om passief erkennen, maar ook om het daar actief uitvoering aan geven.

c. Vertrouwensbeginsel:

- Vertrouwen op de juistheid van de verstrekte informatie (feiten en toepasselijk recht)
- Breder kan ook; vertrouwen op de juistheid van veroordelingen
- In breder verband kan ook worden gewezen op mensenrechten: Nederland is gebonden aan EVRM-beginselen. Wanneer Nederland een uitleveringsverdrag sluit, dan blijkt daar vertrouwen uit. In beginsel kunnen we er dan op vertrouwen dat dat land de mensenrechten waarborgt (ook wanneer dat land zich niet heeft verbonden aan het EVRM).

d. Specialiteitsbeginsel:

- Alleen bestraffen/vervolgen voor feiten waarvoor uitlevering is toegestaan
- Geen doorlevering

e. Wederkerigheidsbeginsel (reprociteitsbeginsel)

- Soevereine staten hebben jegens elkaar dezelfde verplichting, dus wanneer één van de twee staten een voorbehoud heeft, kan ook de ander zich jegens die staat op dit voorbehoud beroepen. (Denk hierbij bijvoorbeeld aan het executievoorbehoud voor eigen onderdanen.)

Procedures in vogelvlucht

1. Uitlevering:

- Over facultatieve weigeringsgronden besluit alleen de Minister van Justitie
- Over dwingende weigeringsgronden beslissen zowel de rechter als de Minister van Justitie

2. Overlevering:

Alles speelt in Amsterdam (de OvJ van Amsterdam beslist op de tenuitvoerlegging van het Europees Arrestatiebevel [EAB] en de Rechtbank van Amsterdam gaat in beginsel over tot tenuitvoerlegging [van de feitelijke overlevering])

Artikel 44 en volgende van de Overleveringswet

Weigeringsgronden

Voor overlevering zijn de weigeringsgronden opgenomen in de Overleveringswet en het Kaderbesluit Europees Arrestatiebevel (KEAB). De weigeringsgronden voor uitlevering zijn geregeld in het verdrag uitlevering (VU). Dit verdrag gaat boven de Uitleveringswet (Uw). Zulks in tegenstelling tot het KEAB, dat gaat niet boven de Ow.

Enkele weigeringsgronden uitgelicht:

a. Genoegzaamheid van de stukken:

Wanneer de stukken ongenoegzaam zijn is opgenomen in artikel 28 van de Ow respectievelijk artikel 28 in de Uw.

- Bij uitlevering mag soms prima facie bewijs worden geëist. Prima facie bewijs is bewijs ter rechtvaardiging van de aanhouding en dergelijke (het gaat om een redelijk vermoeden van schuld).

- Bij overlevering mag nooit bewijs worden geëist, want dat is in strijd met dat waar de EU voor staat. Er is sprake van (vergaand) vertrouwen tussen de EU-staten.

b. Kennelijke onschuld:

Er vindt alleen dan geen uitlevering/overlevering plaats, wanneer geen sprake kán zijn van een vermoeden van schuld. Hierbij is het bijvoorbeeld niet voldoende als iemand met een bankafschrift kan aantonen dat hij in een ander land heeft gepind. (Dat kan iemand anders met zijn pas hebben gedaan). Het moet daadwerkelijk gaan om een feitelijke onmogelijkheid, bijvoorbeeld wanneer iemand in de gevangenis zat ten tijde van het delict waarvoor uitlevering/overlevering wordt gevraagd en lijfelijke aanwezigheid was noodzakelijk voor het kunnen plegen van het delict.

Nederlanders of daaraan gelijkgestelde vreemdelingen

Wij werken niet mee aan executieoverlevering van Nederlanders (artikel 6 lid 2). Wij werken wel mee aan vervolgingsoverlevering van Nederlanders, mits we de garantie hebben dat de straf tenuitvoerlegging in Nederland zal kunnen plaatsvinden. De rechtbank bepaalt of er voldoende garantie is. Hierbij gaat het om een dubbele garantie, namelijk de garantie van teruglevering voor de tenuitvoerlegging, maar ook de garantie van de mogelijkheid tot omzetting.

Maar wat zijn nu precies gelijkgestelde vreemdelingen. Artikel 6 lid 5 van de overleveringswet bepaalt dat het gaat om vreemdelingen met een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd. Uit het arrest Wolzenburg volgt echter dat dit niet mag gelden voor EU-onderdanen (vrij verkeer van personen). Het vereiste van de verblijfsvergunning geldt dan ook alleen voor niet-EU-onderdanen. Voor EU-onderdanen geldt dat de vreemdeling gedurende vijf jaar ononderbroken en rechtmatig in Nederland verblijft. Verder geldt dat Nederland wel rechtsmacht moet hebben (, anders kan de vreemdeling, hoewel hij wellicht diepgeworteld is, worden overgeleverd zonder de dubbele garantie). Door de veroordeling mag er geen sprake zijn van statusverlies.

Bij uitlevering is de basis hetzelfde als bij overlevering. Zie artikel 4 lid 1 en 2 Uw, maar het verdrag (en de bepalingen die daarin opgenomen staan) zijn uiteindelijk alles bepalend!

Dubbele Strafbaarheid

Het komt vaak voor dat er een gekwalificeerde dubbele strafbaarheid is opgenomen, bijvoorbeeld een minimum maximumstraf van een jaar. Als er feiten zijn waarvoor uitlevering/overlevering gevraagd wordt die niet aan de dubbele strafbaarheid voldoen, mogen deze feiten meeliften op andere feiten waarvoor ook uitlevering/overlevering gevraagd wordt en die wel aan deze dubbele strafbaarheid voldoen. (er is dus geen sprake van accessoire uitlevering/overlevering). Hierbij dien je natuurlijk wel bedacht te zijn op eventuele afwijkende verdragsbepalingen. Vraag je dus steeds af: Is dit mogelijk op basis van dit specifieke verdrag? Het vereiste van dubbele strafbaarheid ziet enerzijds op de legaliteit (met betrekking tot het verzoekende land) en anderzijds op de strafwaardigheid (met betrekking tot het verzochte land).

Mensenrechten

Het arrest Soering is het belangrijkste met betrekking tot mensenrechten (artikel 1 [, 3 en 6] EVRM). Artikel 11 Ow bevat een algemene mensenrechtenbepaling.

Algemene opmerking: Let bij het tentamen op de competentieverdeling. Zie hiervoor ook het tweede kans tentamen van vorig jaar (met betrekking tot uitlevering).